

Nr 161 – październik 2021r.

WIEŚCI Z "PIĄTKI"

Przedszkole Samorządowe Nr 5
przy ul. Krańcowej 5
w Białymstoku

Październik

Październik chodził drogą w wyrudziałym kaftanie,
drzewom włosy malował jesiennymi farbami.

Dobierał im kolory odpowiednio twarzowe
jaskrawo-żółte klonom, osikom - malinowe.

Wystroił je paradnie, ale w tym cały kłopot,
że im wkrótce rozkradnie wszystkie barwy listopad.

Apolinary Nosalski

Drodzy Rodzice!

Za nami pierwszy miesiąc nowego roku szkolnego. Powoli zapominamy o wakacjach, ale przecież w przedszkolu też wspaniale spędzamy czas.

Tu nie tylko bawimy się, ale i uczymy: samodzielności, empatii, umiejętności funkcjonowania w grupie. Zdobywamy wiedzę o otaczającym świecie poczynając od najbliższego otoczenia, kończąc na informacjach o Polsce lub ciekawostkach z innych krajów. Przygotowujemy się do rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej.

Dlatego też nie bagatelizujmy okresu przedszkolnego i instytucji samego przedszkola. Współpracujmy dla dobra Waszych, naszych dzieci. Pozwólcie dziecku nabrudzić przy malowaniu farbami, dajcie do ręki nożyce – niech pod czujnym okiem z zachowaniem zasad bezpieczeństwa rozwija swoje zdolności motoryczne. Pomóżcie w opanowaniu trudnej sztuki kreślenia znaków, rozpoznawania liter. Razem - bez wzajemnego przerzucania na siebie odpowiedzialności – działamy więcej.

Dlaczego warto czytać dzieciom

W obecnych czasach, w obliczu nowoczesnych technologii książki zostały zepchnięte na drugi plan. Wprawdzie wszyscy wiedzą, że czytanie jest ważne, że wzbogaca słownictwo najmłodszych i pozwala na wartościowe spędzanie czasu z dzieckiem, a jednak nie zawsze pielęgnujemy zwyczaj wspólnego czytania. Dlatego warto by dzieci sięgały po książki i warto je do tego zachęcać.

Na co dzień, obserwując dzieci, zauważamy, że częściej niż po książki sięgają one po wszelkiego rodzaju zabawki lub nowinki technologiczne. Można więc sądzić, że książki zeszyły na drugi plan i to od nas dorosłych zależy w jaki sposób zaprosimy najmłodszych do świata książek.

Okres przedszkolny to dla dziecka i rodziców wspaniały czas na wspólne czytanie. Jeśli czytaliśmy wcześniej, zauważamy jak stopniowo nasz mały słuchacz coraz więcej rozumie i aktywnie wyraża swoje upodobania. Jeśli nie czytaliśmy – najwyższy czas zacząć! Są książki, do których na życzenie dziecka, powracamy wielokrotnie, bo właśnie ta, a nie inna historia jest tak dla niego fascynująca. My tego rozumieć nie musimy, wystarczy, że podążamy za pragnieniem dziecka. To czas, gdy wraz z mową pojawiają się pierwsze, czasami zaskakujące pytania, a bohaterowie ulubionych książek często „uczestniczą” w zabawach wymyślanych przez dziecko.

Czytanie kilkulatkowi to także:

- rozbudzanie ciekawości świata
- dalsze budowanie bogatego języka
- rozwijanie wyobraźni
- ćwiczenie koncentracji i umiejętności słuchania
- pogłębianie więzi między rodzicami i dzieckiem
- uczenie myślenia i wartości moralnych
- wspólne przeżywanie z bohaterami książek emocjonujących przygód
- wyrabianie nawyku czytania i przygotowanie do wymagań, jakie stawia nauka w szkole

Nie zawsze rodzice są świadomi, że wspólne czytanie może bardzo pomagać w wychowaniu dziecka. W książkach znajdujemy często fragmenty, które mogą posłużyć jako rozwiązania konkretnych sytuacji, z którymi dziecko styka się w życiu. Dobra literatura dla dzieci daje dobre wzorce zachowania. Dla rodziców to bezcenna pomoc w kształtowaniu właściwych postaw i nawyków dziecka.

Jakie korzyści wynikają z czytania dzieciom?

0–3 lata	<ul style="list-style-type: none">• buduje więź emocjonalną, daje dziecku poczucie bliskości i bezpieczeństwa• usprawnia koordynację wzrokowo-ruchową• uczy myślenia przyczynowo skutkowego, kojarzenia faktów i wyciągania wniosków• wspomaga rozwój mowy poprzez przyswajanie intonacji i melodii języka• uspokaja, wzmacnia poczucie przynależności do rodziny• dostarcza podstawowej wiedzy o otaczającym świecie, np. o ludziach i przedmiotach• przekazuje wzorce osobowe
----------	---

	<ul style="list-style-type: none"> uczy wyrażać własne potrzeby i oczekiwania wobec innych
3–6 lat	<ul style="list-style-type: none"> daje dziecku wiedzę o sobie i otaczającym go świecie rozwija kompetencje poznawcze pomaga poznać, nazwać i wyrażać emocje, a także pokazuje, jak sobie z nimi radzić usprawnia myślenie, pamięć i mowę uczy rozróżniać świat zewnętrzny od świata odczuć i wrażeń pomaga oswoić trudne tematy i pokonywać lęki daje nowe wzory osobowe oraz wskazówki, jak postępować w nieznanych dotąd sytuacjach rozwija zainteresowanie słowem pisanym oraz rozbudza w dziecku gotowość do nauki samodzielnego czytania jest dla dziecka czasem relaksu, pozwalającym na odreagowanie emocji rozwija kreatywność i wyobraźnię uczy rozwiązywać problemy oraz wyciągać logiczne wnioski jest świetnym pretekstem do rozmowy i wyprawy w miejsca związane z jej tematem
6–10 lat	<ul style="list-style-type: none"> ułatwia poznanie nowej rzeczywistości, jaką jest edukacja szkolna pozwala rozwijać hobby i zainteresowania oraz zaspokoić ciekawość dziecka w każdej dziedzinie ułatwia przyswajanie wiedzy i zapamiętywanie wzbogaca słownictwo rozwija umiejętność swobodnego wypowiedzania się i myślenia wzmacnia relację rodzica z dzieckiem pomaga rodzicowi zrozumieć emocjonalny i społeczny rozwój swojego dziecka i nadać mu właściwy kierunek rozbudza i kształtuje wrażliwość emocjonalną daje wewnętrzną siłę do radzenia sobie z trudnościami i regulowania własnych emocji rozwija osobowość dziecka i poczucie własnej wartości poprzez historie książkowych bohaterów uczy dziecko rozumienia własnej osoby i oceniania swojego zachowania z moralnego punktu widzenia

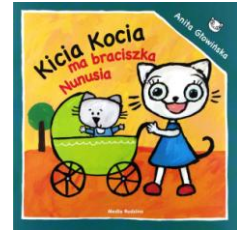
Poniżej przedstawiamy kilka propozycji czytelniczych dla młodszych i starszych przedszkolaków polecanych przez Fundację „ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom”.

Zapraszamy do lektury!

Wiek od urodzenia:

- Marta Bogdanowicz (opracowanie) – **Przytulanki, czyli wierszyki na dziecięce masażyki**
- Paulette Bourgeois, Brenda Clark – **seria o Franklinie**

- Margaret Wise Brown – **Dobranoc, księżycu**
- Jan Brzechwa – **Wiersze i bajki**
- Danuta Gellnerowa – **Cukrowe miasteczko**
- Anita Głowińska – **Kicia Kocia (seria)**
- Dimiter Inkiow – **Ja i moja siostra Klara (seria)**
- Czesław Janczarski – **Miś Uszatek; Gdzie mieszka bajeczka; O smoku Wawelskim**
- Janosch – **Ach, jak cudowna jest Panama (seria)**
- Astrid Lindgren – **Lotta z ulicy Awanturników**
- Hanna Łochocka – **O wróbelku Elemelku (seria)**
- Sam McBratney – **Nawet nie wiesz, jak bardzo Cię kocham**
- Katerina i Zdenek Miler; tekst polski Małgorzata Strzałkowska – **Krecik i Sikoreczka (seria)**
- Nele Most – **Wszystko moje; Co wolno, a czego nie?**
- Beata Ostrowicka – **Lulaki, Pan Czekoladka i przedszkole; Ale ja tak chcę!**
- Joanna Papuzińska – **Śpiące wierszyki**
- Lila Prap – **Dlaczego?**
- Annie M.G. Schmidt – **Julek i Julka (seria)**
- Dr. Seuss – **Słoń, który wysiedział jajko**
- Wojciech Widłak – **Pan Kuleczka (seria)**

Wiek od 4 lat:

- Wiera Badalska – **Ballada o kapryśnej królownie**
- Liliana Bardijewska – **Zielony Wędrowiec; Moje – nie moje**
- Grażyna Bąkiewicz – **Kosmiczni odkrywcy: Franio i jego babcia**
- Paul Bright, Brian Sibley, Jeanne Willis, Kate Saunders – **Nowe przygody Kubusia Puchatka**
- Marcin Bryczyński – **Jedna chwilka, uczuć kilka; Co się kryje w sercu na dzień? Kto przeczyta, ten odgadnie; 12 kolorów; 12 miesięcy**
- Jan Brzechwa – **Pan Drops i jego trupa**
- Bohdan Butenko – **To ja, Gapiszon (seria)**
- Davide Cali – **Tata na miarę**
- Joanna M. Chmielewska – **Niebieska niedźwiedzica**
- Wanda Chotomska – **Wiersze; Pięciopsiaczki**
- Carlo Collodi – **Pinokio**
- Vaclav Čtvrtek – **Bajki z mchu i paproci ; O gajowym Chrobotku ; Podróże furmana Szejtrocza**
- Iwona Czarkowska – **Biuro zagubionych zabawek ; Pan Kudłaty i Cztery Łapy**
- Beryl Evans (Stephen King) – **Charlie Ciuch-Ciuch**
- Éva Janikovszky – **Gdybym był dorosły**
- Czesław Janczarski – **Jak Wojtek został strażakiem**
- Tove Jansson – **Kto pocieszy Maciupka?**
- Lucyna Krzemieniecka – **O Jasiu Kapeluszniku**
- Tadeusz Kubiak – **Wiersze na dzień dobry**
- Beata Majchrzak – **Opowieść o błękitnym psie, czyli o rzeczach trudnych dla dzieci**
- Kornel Makuszyński – **Przygody Koziołka Matolka (seria)**

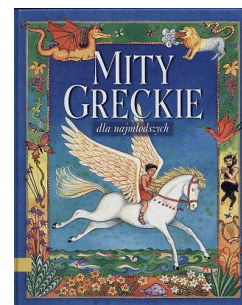

- Maria Marjańska-Czernik – **Wypożyczalnia babć**
- Patric McDonnell – **TEK. Nowoczesny jaskiniowiec**
- Małgorzata Musierowicz – **Znajomi z zerówki**
- Alan A. Milne – **Kubuś Puchatek; Chatka Puchatka**
- Asia Olejarczyk – **Yeti, w którego nikt nie wierzył**
- Łukasz Olszacki – **Bajka o tym, jak błędny rycerz nie uratował królowy, a smok przeszedł na wegetarianizm**
- Renata Piątkowska – **Na wszystko jest sposób; Nie ma nudnych dni**
- Zofia Rogoszówna – **Dzieci Pana Majstra**
- Tomasz Samojlik – **Żubr Pompik (seria); Nauczę cię pływać, moja wyderko**
- Emilia Waśniowska – **Kiedy słyhać ptaki**
- Agata Widzowska-Pasiak – **Dreptak i pępek świata**
- Rafał Witek – **Przedszkole imienia Barbary Wiewiórki**
- Max Velthuijs – **Żabka i obcy**
- Katarzyna Zielińska – **Dokąd niedźwiedzie wędrują nocą?**
- Katarzyna Ziemińska – **Wielka wyprawa pirata Nata**

Wiek od 6 lat:

- Heather Amery – **Mity greckie dla najmłodszych**
- Hans Christian Andersen – **Baśnie**
- Richard i Florence Atwater – **Pan Popper i jego pingwiny**
- Henryk Bardijewski – **Baśń o latającym dywanie; Baśń o latającym rumaku**
- Ludwig Bemelmans – **Madeline w Paryżu**
- Paweł Beręsewicz – **Poczet psujów polskich**
- Françoise Boucher – **Książka, dzięki której pokochasz książki**
- Jan Brzechwa – **Pchła Szachrajka; Szelmostwa Lisa Witalisa; Baśń o korsarzu Palemonie**
- Jaime Copons, Liliana Fortuny – **Gutek i potwory (seria)**
- Kamil Giżycki – **Wielkie czyny szympansa Bajbuna Mądrego**
- Frances Hodgson Burnett – **Mała księżniczka**
- Tove Jansson – **Muminki (seria)**
- Piotr Pawłowicz Jerszow – **Konik Garbusek**
- Erich Kästner – **35 maja Mania czy Ania**
- Philippe de Kemmeter – **Tata w sieci**
- Joanna Kulmowa – **Co się komu śni, a nawet i nie śni**
- Małgorzata Kur – **Kot na medal**
- Maria Ewa Letki – **Tajemnicze sprawy**
- Astrid Lindgren – **Dzieci z Bullerbyn; Mio, mój Mio; Rasmus i włóczęga**
- Katarzyna Majgier – **Misiek, co ty opowiadasz?**
- Katarzyna Marciniak – **Moja pierwsza MITOLOGIA**
- Wanda Markowska, Anna Milska – **Baśnie z dalekich wysp i lądów**
- Aleksandra i Daniel Mizielińscy – **D.O.M.E.K.; MAPY**
- Edith Nesbit – **Pięcioro dzieci i coś (seria)**
- Anna Onichimowska – **Najwyższa góra świata**
- Grey Owl – **Przygody Sajo i małych bobrów**

- Joanna Papuzińska – **Asiunia; Nasza mama czarodziejka; Rozwesolki**
- Sari Peltoniemi – **Groszka. Piesek, który chciał mieć dziewczynkę**
- Henio Pies – **My, psy, czyli czapka admirała Yamamoto**
- Ulf Stark – **Czy umiesz gwizdać, Joanno?**
- Małgorzata Strzałkowska – **Rady nie od parady; Wiersze, że aż strach; Gimnastyka dla języka; Zielony i Nikt**
- Dorota Sumińska – **Skąd przyszedł pies?**
- Zdeněk Svěrák – **Ucieszki Cieszka**
- Barbara Tylicka – **General Ciupinek**
- Danuta Wawiłow, Oleg Usenko – **Bajka o stu królach Lulach**
- Anne Cath. Vestly – **8+2 i ciężarówka (seria)**
- E.B. White – **Pajęczyna Charlotty**
- Margery Williams – **Aksamitny Królik**
- Magdalena Wiśniewska – **Mały Saj i wielka przygoda**

Opracowała: Monika Suprun

Na podstawie:

„Jak sprawić, aby przedszkolaki pokochały książki”- Blżej Przedszkola marzec 2021 r.

<https://dziecisawazne.pl/dlaczego-warto-czytac-dzieciom/>

<https://calapolskaczytadzieciom.pl/zlota-lista/lista-ksiazek-polecanych-przez-fundacje-abcxxi-cala-polska-czyta-dzieciom/#wiek-0-4-lata>

<https://mamy-czas.pl/artukul/dlaczego-warto-czytac-dziecku-od-najmlodszych-lat>

❖ JAKIE MAMY PLANY

Tematy do rozmów i zabaw na miesiąc październik to:

<p>Grupa I – Smerfiki</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Smaczne owoce. 2. Zdrowe warzywa. 3. Kolczasty język. 4. Ruda wiewióreczka. 	<p>Grupa II – Gumisie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jesień w parku. 2. Las i jego bogactwo. 3. Co zwierzęta robią jesienią? 4. Dbamy o zdrowie.
<p>Grupa III – Pajacyki</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Moje supermoce. 2. Dbamy o zdrowie. 3. Jesień – co nam w darze niesie? 4. Zabawy z jesiennym wiatrem 	<p>Grupa IV – Kubusie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jesienny ogród i jesienny sad. 2. Kto może być nauczycielem? 3. W co się bawi z nami wiatr? 4. Jakie plany na jesień mają zwierzęta?

❖ WAŻNE WYDARZENIA W NASZYM PRZEDSZKOLU

- **05.10.21 – godz. 9.15** - teatryk pod tytułem „Zajączkowo”, podczas którego utrwalimy zasady bezpiecznej zabawy, zachowania się w pobliżu dróg, poruszania się po ścieżkach rowerowych i poboczach, sposoby bezpiecznego przekraczania jezdni.

❖ NAUCZYŁEM SIĘ W PRZEDSZKOLU

Grupa I – Smerfiki	Grupa II – Gumisie	Grupa III – Pajacyki	Grupa IV – Kubusie
<p>„Co lubimy?” - wiersz</p> <p>Lubimy jabłuszka i słodziutkie gruszki, Na śliwki jesteśmy wielkie łakomczuszki. Marchewkę chrupimy jak małe zajączki, Pomidory też zjadamy, gdy nam wpadną w rączki. <i>Iwona Salach</i></p> <p>„Jeż”- piosenka</p> <p>1. Jestem sobie jeżyk mały. Chcę, by dzieci mnie poznały. Chociaż igły mam na grzbiecie, kłuc nie muszę nimi przecieżyć.</p> <p>Ref.: Z jeżem wszyscy maszerują – tupu-tupu, tup, tup, tupu-tupu, tup – i wesoło przytupują – tupu-tupu, tup, tup, tupu- tupu, tup.</p> <p>2. Tuptam tup, tup, idąc lasem, odpoczywam sobie czasem. Chętnie słucham śpiewu ptaków i piosenki przedszkolaków.</p> <p>Ref.: Z jeżem...</p> <p>3. Kiedy boję się troszeczkę, wtedy zwijam się w kuleczkę i wystawiam igły swoje, bo nikogo się nie boję.</p> <p>Ref.: Z jeżem...</p>	<p>„Na grzyby”- wiersz</p> <p>Pójdę do lasu, nazbieram grzybków, Choć nie wiem, ile zmieszczę w koszyczku. Pójdę daleko gdzie echo niesie, Bo bardzo lubię chodzić po lesie.</p> <p>Tu rośnie kurka, tam znów koźlaczek, A pod iglaczkiem — mały maślaczek. I można chodzić tak do wieczora, Lecz czas do domu, wracać już pora. <i>Marzena Szczepańska</i></p> <p>„O zdrowiu” – piosenka</p> <p>1. Opowiem wam historię, Jak warto dbać o zdrowie, Codziennie już od rana, Mam siły do biegania. Witamin dużo zjadam, To babci dobra rada, Jem świeżo, kolorowo, Mam buzię bardzo zdrową.</p> <p>Ref.: Czy zielone, czy bordowe, jedz warzywa, bo są zdrowe. Smakowite i pachnące, poślacane słońcem. La, la, la, la...</p> <p>2. Ćwiczenia, ważna sprawa, Z tym dobra jest zabawa, Wymachy nogą prawą, I lewą równie żwawo, Przysiady, skok do góry, Skaczemy jak kangury, Rozciągamy się i pływamy, Muzyka mnie porywa.</p> <p>Ref.: Czy zielone..</p> <p>3. Witamina A i E, Naszym oczkom pomóc chce, Witamina C i B Odpornością zajmij się, Witamina K i D Kościom służyć chce.</p> <p>4. Śniadanie zawsze z rana, I proszę bez gadania, Obiady zjadaj grzecznie, I wodę pij koniecznie, A wszystko to dlatego,</p>	<p>„Dary jesieni”- wiersz</p> <p>Jesień stawia swoje kosze, - piękne dary dla was niosę. Z pola, sadu i ogrodu nie zabraknie z lasu miodu. Na jabłoni są jabłuszka, z gruszy żółto błyszczą gruszka. Śliwa - śliwki zrzuca w koszyk na kompoty będzie dosyć! Trzeba zwozić z pól ziemniaki, brukiew, marchew i buraki. Mama zrobi marynaty.</p> <p>„Mam tę moc” – piosenka</p> <p>Ref.: Mam taką moc, że mogę czynić cuda. Mam taką moc, że wszystko mi się uda. Nie złość się, choć czasem tracę wiarę, cierpliwość mi ogromną siłę daje.</p> <p>1. Jedną mam zasadę, nigdy nie narzekam, a gdy coś mi nie wychodzi, to tak sobie śpiewam.</p> <p>Ref.: Mam taką moc...</p> <p>2. Gdy nie mam humoru, klaszcze głośno w ręce, z przyjaciółmi razem tańczę, przy swojej piosence.</p> <p>Ref.: Mam taką moc...</p> <p>3. A kiedy naprawdę, coś złego się zdarza, daje pstryczka w nos kłopotom i tak wciąż powtarzam.</p> <p>Ref.: Mam taką moc...</p>	<p>„Dzień nauczyciela” - wiersz</p> <p>Każdy nauczyciel to wspaniała postać, piękna osobowość, wiedza, miłość, troska. Więc się pilnie uczę, bo moim jest marzeniem, Kiedyś w przyszłości być nauczycielem. Pani uczy czytać i ładnie rysować I długie wierszyki pięknie recytować. Uczy kochać ludzi, rośliny, zwierzęta, zawsze taka miła, zawsze uśmiechnięta. Nauczyciel uczy, wciąż nas wychowuje i do pracy zawsze mocno motywuje. W dniu Nauczyciela o tym pamiętamy, swe małe serduszka dzisiaj pani damy. Dziś dla naszej pani piękne kwiaty mamy i najszerzej życzenia składamy. Tyle wdzięczności i kwiatów w bukiecie, ile wszystkich dzieci jest na całym świecie.</p> <p>„Jesienna poleczka” – piosenka</p> <p>1. Hej, jesienny wietrzyk wciąż się z nami bawi, Sypie z drzew rudymi, złotymi listkami. Skoczną polkę tańczy na jesiennych łąkach. Stuka, gra do taktu na suchych gałązkach.</p> <p>Ref.: Hop, hop, tup, tup, tup, jesienna poleczka. Hop, hop, tup, tup, tup, tańczą Jaś, Haneczka. Hop, hop, tup, tup, tak tańczyć lubimy. Jesienną poleczkę z wietrzykiem tańczymy.</p> <p>2. Hani wplótł w warkocze śmieszne noski klonu, Zuzi zrobił broszkę z łupinek kasztanów. Julce rogi z kitek na głowie postawił, świetnie przy tych psotach wiatr się z nami bawił.</p> <p>Ref.: Hop, hop...</p>

	<p>Że warto jest, kolego, Jeść zdrowo, kolorowo, I ćwiczyć zawsze z głową.</p> <p>Ref.: Czy zielone... <i>Piotr Rubik</i></p>		<p>3. Kręci karuzelą, huśta huśtawkami, przez skakankę skacze razem z dziewczynkami. Chłopcom porwał piłkę i sam gola strzelił, Wszystkie dzieci dzisiaj wietrzyk rozweselił.</p> <p>Ref.: Hop, hop...</p>
--	---	--	--

❖ UŚMIECHNIJ SIĘ

W sklepie zoologicznym klient pyta sprzedawcę:

- Ile kosztuje ta papuga?
- Sto złotych.
- Aż tyle?
- Bo ona zna dwa języki.
- A ta druga?
- Dwieście złotych, bo zna trzy języki.
- A ta trzecia?
- Pięćset złotych.
- Ooooo! A ile ona zna języków?
- Żadnego, ale tamte dwie mówią do niej: "szefie".

Pani katechetka pyta Jasia:

- Jasiu, kiedy Adam i Ewa byli w raju?
- Jesienią.
- Dlaczego akurat jesienią?
- Bo wtedy jest najwięcej jabłek.

Opracowanie i skład komputerowy: Anna M. Guziejko

